

Examen VMBO-BB

2007

tijdvak 2
maandag 18 juni
13.30 - 15.00 uur

Nederlands CSE BB

Bij dit examen hoort een uitwerkbijlage.

Beantwoord alle vragen in de uitwerkbijlage.

Dit examen bestaat uit 28 vragen en een schrijfopdracht.

Voor dit examen zijn maximaal 46 punten te behalen.

Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

700045-2-702o

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).

Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

Snack verstandig: eet een 'patatje gezond'

1 *Over frituren en vooral over patat bestaan veel misverstanden. Zo wordt vaak beweerd dat patat eten ongezond is. Dit hoeft beslist niet het geval te zijn. Af en toe 'zondigen' door dingen te eten die je lekker vindt, geeft je een goed gevoel en houdt je eetpatroon in balans. Eén zakje patat per week is niet slecht. Frituurketen Bram Ladage maakt reclame met een 'patatje gezond', maar bestaat dat wel, gezonde patat? En wanneer mag je patat gezond noemen? Bram Ladage vertelt erover op zijn site. „Om gezonde patat te bakken zijn drie dingen belangrijk: wat bak je, waarin bak je het en hoe bak je het?”*

Zelf schillen

2 „Om te beginnen gebruiken wij dagelijks verse aardappelen, die we zelf schillen en die ter plekke worden gesneden. Daar gaat weliswaar veel meer werk en voorbereiding in zitten, maar het geeft dan ook de perfecte patatsmaak. Bovendien blijkt het veel gezonder te zijn dan fabriekspatat.”

3 Daarnaast is bij frituren de keuze voor vet of olie uitermate belangrijk. Ladage bakt zijn frites in zuiver vloeibare plantaardige sojaolie. 'Normaal' frituurvet bestaat uit ongezonde, verzadigde vetten. Vloeibare olie bevat juist onverzadigde vetten, waarvan bewezen is, dat die helpen het cholesterolgehalte laag te houden.

4 Behalve de juiste frituurolie vereist gezond frituren aandacht, kennis en kunde. Dat betekent het goed schoonhouden van de frituuroven en het regelmatig filteren en verversen van de frituurolie. „Daarnaast is het van groot belang dat je op de juiste temperatuur bakt. Als je de goede ingrediënten kiest en volgens bovenstaande regels frituurt, is het eten van een patatje helemaal niet ongezond,” aldus Ladage.

Vet mag weer

5 Al jaren luidde het voedingsadvies van de Gezondheidsraad: gebruik minder vet. Maar sinds 2002 wordt er anders gedacht over vetten. Je mag best vet eten, als het maar van het goede soort is. Vet is namelijk niet de boosdoener van overgewicht. Overgewicht komt door teveel koek, snoep en frisdrank. Ook voor ouderen is het eten van vetten van belang: het helpt de hersencellen sterk en soepel te blijven en het kan helpen om dementie (geheugenverlies) te voorkomen. Daarnaast is vet ook een drager van vitamine A en D.

6 De overheid heeft besloten dat alle cafetaria's in de toekomst verplicht moeten overstappen op gezonde vetten en oliën. Hierdoor kunnen vele miljoenen euro's bespaard worden in de zorgsector, geld dat goed gebruikt kan worden om de kwaliteit van de gezondheidszorg te verbeteren.

- 1p 1 De schuingedrukte regels boven de tekst geven de inleiding aan.
Een dergelijke inleiding kan verschillende bedoelingen hebben.
- 1 alvast een belangrijk persoon uit de tekst presenteren
  - 2 een persoonlijke mening geven over het onderwerp
  - 3 een conclusie vooraf geven
  - 4 een vooruitblik geven op het onderwerp van de tekst

Welke drie bedoelingen heeft de schuingedrukte inleiding bij deze tekst?

- A 1, 2 en 3
- B 1, 2 en 4
- C 1, 3 en 4
- D 2, 3 en 4

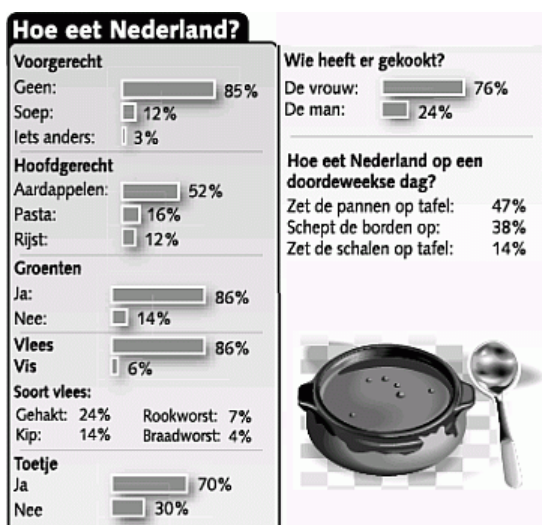
- 1p 2 Welk kopje geeft het best de inhoud van alinea 4 weer?
- A Gezond frituren
  - B Juiste frituurolie gebruiken
  - C Regelmatig filteren
  - D Schoonhouden frituuroven

- 1p 3 In alinea 1 wordt gevraagd „Wanneer mag je patat gezond noemen?”
In welk tekstgedeelte wordt deze vraag beantwoord?
- A alleen in alinea 2
  - B alleen in alinea 3
  - C alleen in alinea 3 en 4
  - D in alinea 2, 3 en 4

- 1p 4 Een schrijver heeft altijd een bedoeling met een tekst.
Wat is de belangrijkste bedoeling van de schrijver met deze tekst?
Hij wil de lezer ...
- A amuseren en informeren.
  - B amuseren en overhalen.
  - C informeren en overhalen.
  - D informeren en overtuigen.

Wat zet Nederland op tafel?

- 1 *Nederlanders blijven onveranderd aardappeleters en woensdag is voor velen nog steeds gehaktdag. Meer dan de helft van alle Nederlanders is volgens onderzoek van het voedingsmiddelenbedrijf Unilever nog altijd dol op aardappelen met jus. Daar is helemaal niets mis mee, vindt de Zwolse topkok Jonnie Boer.*

- 2 We komen er rond voor uit. Aardappelen met jus en gehakt zijn voor de Nederlanders nog steeds populaire gerechten. Niet zelden komt gewoon de pan op tafel. Voorgerechten eten we nauwelijks, of het moet een soepje zijn. Maar Nederlanders zijn wel dol op toetjes. En als we eten, dan wel het liefst op dezelfde plek aan tafel.
- 3 Topkok Jonnie Boer van het driersterrenrestaurant De Librije in Zwolle vraagt zich af of je dat moet veranderen. Vandaag heeft hij vernomen dat zijn derde michelin-ster behouden blijft. Hij zegt: „Wij kennen geen eetcultuur, hoewel wij er wel de grondstoffen voor hebben. Het ligt aan de koks om daar iets leuks van te maken.”

- 4 Echt verbaasd is hij niet over de uitslag van het recente onderzoek naar het kook- en eetgedrag van de Nederlanders. Dat Nederlandse eetgedrag zou je eigenlijk moeten koesteren, vindt Boer. Hij ziet een breed publiek overstappen naar tomaten met mozzarella, maar hij vraagt zich ook af wie nog een lekkere slavink kan klaarmaken. Jongeren vergeten dat een stukje 'draadjesvlees' ook lekker kan zijn. Thuis bij zijn ouders in Giethoorn stond alleen op zondag soep op het menu. Op zaterdag maakte zijn moeder een grote stapel pannenkoeken. Een lievelingsgerecht heeft hij niet echt. Eigenlijk vindt hij alles lekker wat met aandacht gemaakt wordt. Verder heeft hij een voorkeur voor vis, maar op z'n tijd een lekkere aardappel, daar is ook niks mis mee.

- 5 Ondanks onze traditionele eetgewoonten ziet Jonnie Boer nu vooral onder jongeren een cultuuromslag. Hij vindt dat door allerlei magazines en kookprogramma's op tv mensen anders zijn gaan eten. Op het eetonderzoek van Unilever en onderzoeksbureau MarketResponse reageerden zo'n 5000 mensen. Uit de resultaten blijkt dat de meeste Nederlanders nog altijd vroeg aan tafel gaan: tussen half zes en half zeven. Bijna de helft zet de pan op tafel. Ruim tachtig procent van de ondervraagden zit ook altijd op dezelfde plek aan tafel.

'Prakkie'

- 6 De bekende Rotterdamse zanger Lee Towers zegt dat hij een vaste plaats aan tafel heeft. Als hij niet hoeft te werken, eet ook hij thuis het liefst traditioneel. Vanaf zijn vakantieadres

op de Antillen praat hij nu al verlekkerd over het Hollandse menu: aardappelen met jus, een stukje vlees en soms soep vooraf. Het 'prakkie' noemen we zo'n maaltijd. Het lekkerst vindt hij fijn-gemaakte rode bietjes met zilveruitjes. Heel smakelijk is ook gebakken witlof,

een specialiteit van zijn vrouw. Bij hem thuis houden ze van gezond eten, maar hij is echter zo vaak onderweg dat gezond eten er wel eens bij inschiet. Dan wordt het kroket of een patatje.

- 2p **5** Geef van de volgende beweringen aan of ze waar of niet waar zijn.
- 1 In Nederland eet men vaak voorgerechten.
  - 2 Nederlanders zijn echte groentenliefhebbers.
  - 3 In Nederland eet men bijna evenveel vlees als vis.
  - 4 Nederlanders zetten het meest schalen op tafel.
  - 5 Vrouwen koken meestal in Nederland.
- 2p **6** Hieronder staan vier uitspraken.
- Geef aan met welke uitspraken Jonnie Boer het eens of oneens is volgens de inhoud van de tekst.
- 1 Aardappelen met jus eten is uit de tijd.
  - 2 Over de uitslag van het onderzoek hoef je niet verbaasd te zijn.
  - 3 Nederlanders moeten echt heel anders gaan eten.
  - 4 Magazines en kookprogramma's op tv hebben geen invloed op het eetgedrag.
- 1p **7** Aardappelen met jus is een voorbeeld van gewoon Nederlands eten (zie alinea 1).
- In welke alinea's staan nog andere voorbeelden van gewoon Nederlands eten?
- A 2, 3 en 5
  - B 2, 3 en 6
  - C 2, 4 en 5
  - D 2, 4 en 6
- 1p **8** Wat is het belangrijkste doel van de schrijver van deze tekst?
- A de aandacht van de lezer trekken met een leuk verhaaltje over een topkok
  - B de lezer amuseren met het onderzoek van Unilever
  - C de lezer ervan overtuigen dat de Nederlandse eetgewoonten prima zijn
  - D de lezer overhalen de oude eetgewoonten te handhaven

Bonbons met olijven

1 *Bonbons bestaan in alle soorten en maten. Je hebt ze met nootjesvulling, met marsepein of met karamel. Sommige snoepers kiezen voor bonbons waar sterke drank in zit, zoals rum of kersenlikeur. Iemand die dat allemaal te gewoon vindt, moet naar Brugge in België gaan. Daar woont Dominique Persoone, wereldberoemd om zijn chocoladeproducten. Hij verzint bijna wekelijks nieuwe bonbons, met de meest vreemde smaakcombinaties. Niet iedereen zal er meteen het water van in de mond krijgen.*

2 „Het geheim van mijn succes? Ik gebruik nooit verschillende soorten cacao door elkaar om chocola van te maken, maar telkens één speciale soort. Cacao kun je uit vele landen importeren en in ieder land krijgt het kostbare spul zijn eigen smaak mee. Andere chocolademakers gooien zomaar alle soorten door elkaar. 'Cacao is cacao', zeggen ze dan, maar dat is een grote vergissing,” aldus Persoone.

Net als wijn

3 De Belgische meesterkok haalt zijn cacao vooral uit Java, Venezuela en Peru. Daar wordt ieder half jaar geoogst. Het kan dus zijn dat na zes maanden de smaak van zijn chocolade verandert, omdat de grondstof nou eenmaal iets anders smaakt. Persoone doet daar niet moeilijk over: „Bij wijn is dat toch ook zo? Wijn wordt ieder jaar gemaakt van druiven uit dezelfde streek. Het ene jaar is de kwaliteit van de druiven beter dan het andere jaar, zodat de wijn ook ieder jaar net iets anders smaakt. Dan mag dat met cacao en chocolade toch zeker ook?”

4 Wie de chocolade van Persoone voor het eerst proeft, schrikt een beetje van de sterke cacao'smaak. Dat komt, zo legt hij uit, doordat er alleen melk en suiker aan de cacao wordt toegevoegd. Geen smaakmiddelen of, zoals hij zegt, 'smaakbedervers', die andere fabrikanten gebruiken en waardoor de chocolade heel flauw gaat smaken. „Alles wat je eraan toevoegt, gaat ten koste van de echte smaak. Dan gaan alle chocolaatjes op elkaar lijken, daar zit toch niemand op te wachten?” Persoone laat twee van zijn succesnummers proeven. De eerste bonbon heeft een afbeelding van een sigaar op de verpakking. De smaak is heel apart. Er blijkt een mengsel in te zitten van tabak, rum en cognac. Even later komt hij trots uit zijn keuken terug. „Kinderen vinden deze erg lekker. Een colabonbon, compleet met knettertjes zodat er echt prik in zit! Dat was nog een hels karwei, om het juiste recept van cola te pakken te krijgen. De grote colamerken wilden hun recept geheimhouden, maar uiteindelijk heeft een lollyfabrikant me gelukkig geholpen.”

Niet voor oma

5 De grootste hobby van Persoone is toch wel het experimenteren met de vulling van de bonbons. Hij vertelt hoe dat gaat. „Natuurlijk mislukt er ook wel eens iets en dan moet het de prullenbak in. Maar als je niets probeert, zul je nooit iets lekkers uitvinden. Ik kies gewoon dingen, waarvan de meeste mensen zeggen dat het niet bij chocolade past. Tomaatjes, pepertjes of olijven bijvoorbeeld. Dat zijn nou niet echt bonbons om mee te brengen op de verjaardag van je oma.”

- 1p **9** De eerste alinea van een tekst kan verschillende doelen hebben.
Welk van de volgende doelen heeft alinea 1 **niet**?
- A** de opbouw van de tekst aangeven
  - B** een belangrijk persoon uit de tekst voorstellen
  - C** een korte samenvatting geven van de tekst
  - D** het onderwerp van de tekst aankondigen
- 2p **10** Geef van de volgende uitspraken over Dominique Persoone aan of ze waar of niet waar zijn.
- 1 Hij gebruikt altijd verschillende soorten cacao voor één chocolade.
  - 2 Hij haalt zijn cacao vooral uit Java, Venezuela en Peru.
  - 3 Smaakmiddelen vindt hij smaakbedervers.
  - 4 Het liefste verzint hij nieuwe smaken.
  - 5 De smaak van chocolade mag jaarlijks veranderen.
- 1p **11** Welk kopje geeft het beste de inhoud van alinea 4 weer?
- A** Bijzondere smaken
  - B** Colabonbons
  - C** Knettertjes
  - D** Smaakbedervers
- 1p **12** Welke zin geeft het beste de hoofdgedachte van de tekst weer?
- A** Het recept van cola krijg je niet bij de bekende colamerken, maar bij een lollyfabrikant.
  - B** Iedereen vindt chocolade van Dominique Persoone veel lekkerder dan gewone chocolade.
  - C** Persoone experimenteert met allerlei ingrediënten in zijn bonbons.
  - D** Zoals druiven de smaak van wijn bepalen, zo bepaalt cacao de smaak van chocolade.

Geluk zit in een skottelbraai

1 *Is het een barbecue? Is het een koekenpan? Geen van beide. Het is de nieuwste trend in de vrijetijdsbesteding: de skottelbraai. Een grote platte wok op pootjes, die op gas werkt. Wie afgelopen zomer op een camping geweest is, heeft er ongetwijfeld vele gezien. Je krijgt bijna de indruk dat je zonder skottelbraai niet meer meetelt.*

2 Afgelopen weken vertoefden wij op een camping in Frankrijk en ontdekten we dat we vre-se-lijk achterlopen. Wij hebben namelijk nog steeds geen skottelbraai. Je kunt echt niet meer zonder zo'n driepootwok. „Het is echt reuze handig,” verzekeren medekampeerders mij. „Je kunt er van alles mee, zelfs barbecuen.” Het viel me op dat er vooral vaders driftig aan het scheppen en roeren waren. Nasi met een gebakken eitje erbij? Laat dat maar aan papa over.

Oorsprong

3 Thuisgekomen ga ik meteen achter de computer zitten om alles over de skottelbraai te weten te komen. De naam verradt de herkomst al. Braai is Zuid-Afrikaans voor barbecue en skottel staat voor schotel, wat slaat op de platte, ronde vorm. Het waren de Zuid-Afrikaanse boeren en landarbeiders die de oorspronkelijke vorm van de skottelbraai uitvonden. Zij bakten hun vlees in het open veld op een oude ijzeren ploegschaar boven het houtvuur. Een slimme Zuid-Afrikaanse fabrikant, Cadac, verving de ploegschaar door een platte schaal, die hij op een buis zette. Aan de andere kant van de buis monteerde hij een gasfles als vervanger van het houtvuur, want dat was veel praktischer. Cadac ontdekte zo

een gat in de markt, niet alleen in Zuid-Afrika, maar over de hele wereld. In korte tijd verkocht het bedrijf honderden exemplaren, eerst in eigen land, later ook in andere landen. Tegenwoordig zijn er wereldwijd verschillende merken in allerlei kleuren verkrijgbaar.

4 Het is echt een rage. 'Skottelbraaiers' willen niets anders meer. „Vlees, groente en saus, het kan allemaal in één pan. Het is gemakkelijk te bedienen en alles wordt goed en snel gaar,” zeggen ze, als je ze naar hun ervaringen vraagt. Inderdaad, voor roerbakgerechten is de skottelbraai ideaal. Dat zal allemaal wel, maar ik vind er ook een paar minpunten aan kleven.

5 Persoonlijk mis ik de heerlijke rookmaak die je bij een barbecue wel hebt. Verder heb je bij roerbakgerechten vaak gekookte (rijst, aardappeltjes) of voorgekookte ingrediënten (groente) nodig. Dan heb je dus naast je skottelbraai ook nog een 'gewoon' campingkookstel nodig. Bovendien neemt hij toch erg veel ruimte in, als je al je andere campingspullen ook al in de auto moet proppen. Tenslotte is hij behoorlijk prijzig: circa €130,- voor een vierpersoonsschaal, exclusief gasfles! Hoewel er op Marktplaats al veel tweedehands skottelbraaien (slechts één seizoen gebruikt!) worden aangeboden, blijft het een hele uitgave.

Geluk

6 Onderzoeksbureau Trendbox zocht onlangs uit hoe gelukkig inwoners van diverse Europese landen zich voelen. Wij Nederlanders eindigden bovenaan.

Als dingen die ons geluksgevoel vergroten, werden de elektrische barbecue en de skottelbraai het meest genoemd. Het was in 2006 zelfs het favoriete vaderdaggeschenk. Kennelijk is

het een soort speelgoed voor mannen. Zal ik er mijn man dan ook maar één cadeau doen? Dan hoef ik niet meer te koken en heeft hij zijn speeltje: geluk voor twee.

- 1p **13** Wat is de belangrijkste bedoeling van de eerste alinea?
- A de opbouw van de tekst uitleggen
  - B een belangrijke persoon uit de tekst voorstellen
  - C het onderwerp van de tekst aankondigen
  - D vooraf een samenvatting van de tekst geven
- 1p **14** „Cadac ontdekte zo een gat in de markt ...” (alinea 3).
Wat bedoelt de schrijfster met deze zin?
Cadac ontdekte dat ...
- A de mensen in Zuid-Afrika de skottelbraai nog niet kenden.
  - B je van een ploegschaar gemakkelijk een skottelbraai kunt maken.
  - C mensen voor de skottelbraai meer wilden betalen dan ze konden.
  - D veel mensen een skottelbraai zouden willen kopen.
- 2p **15** „Dat zal allemaal wel, maar ik vind er toch ook een paar minpunten aan kleven.” (alinea 4).
→ Welke vier minpunten worden in alinea 5 genoemd?
- 1p **16** De schrijfster is in het begin niet enthousiast over de skottelbraai. In de laatste zinnen is haar mening veranderd.
Welke zin geeft de beste verklaring voor die verandering?
- A In een skottelbraai kun je vooral ideaal roerbakken.
  - B Het is leuk speelgoed voor haar man en zij hoeft niet meer te koken.
  - C Ze heeft er al één gekocht voor de komende vaderdag.
  - D Ze zijn vorige zomer tijdens hun vakantie op een camping in Frankrijk geweest.
- 1p **17** Een tekst kan bevatten:
- 1 feiten
  - 2 de mening van de schrijver/schrijfster
  - 3 de mening van anderen
- Wat tref je aan in deze tekst?
- A alleen 1 en 2
  - B alleen 1 en 3
  - C alleen 2 en 3
  - D 1, 2 en 3

Wat van ver komt ...

1 *De uitheemse keuken wint terrein in Nederland. Een groeiend aantal mensen laat de Hollandse pot links liggen en kiest steeds vaker voor iets exotisch: curry, burrito, tandoori of taco. Wie een hekel heeft aan ingewikkelde recepten of ingrediënten die lastig te vinden zijn, kan kiezen voor maaltijden uit een pakje. De Consumentenbond heeft 19 van die 'pakmaaltijden' getest. Er is gelet op ingrediënten, voedingswaarde, bereidingsgemak en tenslotte natuurlijk smaak. 'Wat van ver komt, is goed', zo luidt het gezegde, maar hoe goed zijn die snelle, gemakkelijke maaltijden eigenlijk?*

Test

2 In de supermarkt vind je maaltijden uit alle windstreken. De pakken hebben meestal dezelfde basis-ingrediënten: snelkookrijst of deegwaren, een zakje sausmix en een kruidenmengsel dat de smaak bepaalt. De rest moet je erbij kopen; meestal gaat het daarbij om vlees en groente. Daar zit ook meteen een verschil in prijzen. De pakken op zich kosten tussen €1,50 en €3,50, maar als je alles bij elkaar hebt, ben je misschien wel drie of vier keer zoveel kwijt.

Conclusies

3 Op de meeste pakken staat 'voor 2-3 personen' en na bereiding blijkt er inderdaad ruimschoots voldoende te zijn voor twee volwassenen. Eten ze hun bord leeg, dan krijgen ze – volgens de richtlijnen van het Voedingscentrum – vaak zelfs te veel binnen. In veel van de geteste maaltijden zit helemaal geen groente. Die zijn dus eigenlijk ongeschikt voor een volwaardige

maaltijd, want per dag moet je minstens 2 ons groente eten. Wel vermelden veel verpakkingen vrijblijvende serveertips zoals 'extra lekker met een frisse salade'. Maar van een salade zul je niet snel 200 gram eten. Vlees zit er vaak te veel in: tot 200 gram per persoon, terwijl het voedingscentrum 100 gram adviseert.

4 De maaltijden zijn in het algemeen gemakkelijk te bereiden. De meeste zijn in een half uur klaar, behalve de lasagne (40 minuten), omdat die in de oven moet. De recepten zijn allemaal duidelijk en leveren vrijwel geen problemen op. De helft van de geproefde schotels is lekker, in ieder geval naar de mening van onze proevers. Drie maaltijden aten zij met lange tanden. Een flauwe saus was meestal de oorzaak. Met 'pakmaaltijden-van-ver' kun je de exotische keukens dus best eens proberen zonder lange speurtochten naar bijzondere ingrediënten. Je hebt een grote kans op een geslaagd maal.

Echt?

5 Smaken taco's uit een pak hetzelfde als echte Mexicaanse taco's en is de curry net zo lekker als die in India? We vroegen vier restauranthouders (een Mexicaan, een Indiër, een Italiaan en een Thai) wat er volgens hen in de traditionele gerechten moet zitten. Ze gaven aan, dat er in hun landen flink gevarieerd wordt met de ingrediënten voor de verschillende maaltijden. Ze hebben ook de inhoud van de pakken bestudeerd en die bleek in de meeste gevallen overeen te komen met de gebruikelijke ingrediënten. Allemaal waren ze echter van mening dat er geen regels bestaan. Durf gerust eens te va-

riëren: vervang de ene groente door een andere, wissel varkensvlees en kip of gebruik eens andere kruiden. Als

de echte Mexicaanse taco steeds verandert, dan hoeft de 'pak-taco' ook niet altijd hetzelfde te zijn. Smakelijk eten!

- 1p **18** Wat is het belangrijkste doel van de eerste alinea?
- A** de opbouw van de tekst aangeven
  - B** een belangrijk persoon uit de tekst voorstellen
  - C** een conclusie vooraf geven
  - D** het onderwerp van de tekst aankondigen
- 1p **19** De eerste alinea eindigt met de vraag „Hoe goed zijn die snelle, gemakkelijke maaltijden eigenlijk?”
In welke alinea's wordt deze vraag beantwoord?
- A** in de alinea's 2 en 3
  - B** in de alinea's 3 en 4
  - C** in de alinea's 2 en 5
- 2p **20** Geef van de volgende uitspraken aan of ze waar of niet waar zijn.
- 1 In een pak 'voor 2-3 personen' zit genoeg voor een maaltijd voor twee volwassenen.
  - 2 Volgens het Voedingscentrum zit er in een pak 'voor 2-3 personen' te veel voor twee personen.
  - 3 De geteste pakken bevatten meestal dezelfde basis-ingrediënten.
  - 4 Alle maaltijden zijn binnen een half uur te bereiden.
- 1p **21** Welke zin geeft het beste de hoofdgedachte van de tekst weer?
- A** In 'pakmaaltijden' zit te weinig groente en te veel vlees.
  - B** Met 'pakmaaltijden' zet je zonder veel moeite een geslaagd exotisch maal op tafel.
  - C** 'Pakmaaltijden' zijn niet duur, maar je moet er veel spullen bijkopen.
  - D** Steeds meer mensen kiezen voor exotisch eten in plaats van Nederlandse kost.

Chocolade is gezond

- 1 *De Universiteit van Wageningen heeft samen met het RIVM (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu) jarenlang onderzoek gedaan naar leefgewoonten van ouderen. Een van de uitkomsten van het onderzoek is goed nieuws voor liefhebbers van chocolade: het eten van tien gram pure chocolade per dag, gedurende vijftien jaar, verlaagt de bloeddruk en vermindert de kans op sterfte door een hart- of vaatziekte. Het geheim zit in de cacao, het belangrijkste bestanddeel van chocolade.*
- 2 Het onderzoek richtte zich op zo'n vijfhonderd mannen van 65 jaar en ouder. Van 1985 tot 2000 werden zij om de vijf jaar ondervraagd over hun voedingspatroon en leefstijl. Aan het eind werd gekeken welke ziektes meer of minder voorkwamen en welke rol hun leefgewoonten daarbij speelden.
- 3 Uit de resultaten blijkt dat er een groep mannen was, die gemiddeld bijna 4 gram cacao per dag at. Die mannen hadden slechts een kleine kans om te sterven aan een hart- of vaatziekte. Bij een andere groep mannen was die kans twee keer zo groot. Het
- bleek dat die mannen nooit cacao aten. Dat kon geen toeval zijn.
- 4 De lagere sterfte bij de groep mannen met het hoogste cacaogebruik kan volgens de onderzoekers geen andere oorzaak hebben. In cacao zitten flavanolen, stoffen die een gunstig effect hebben op de bloedvaten en op de samenstelling van het bloed. De onderzoekers zeggen er overigens wel bij, dat er nog meer onderzoek moet worden gedaan naar de precieze werking van flavanolen.

Puur of melk?

- 5 Om vier gram cacao binnen te krijgen, moet iemand tien gram pure of dertien gram melkchocolade eten. Dat is ongeveer een flink chocolade-eitje puur, of twee kleine eitjes melkchocolade. Iedereen is opgetogen over de positieve resultaten, maar het wil nog niet zeggen dat je nu grote hoeveelheden chocolade moet gaan eten. Wees er voorzichtig mee, want ondanks alle positieve bijwerkingen bevat chocolade vooral veel verzadigd vet en calorieën en daar is nog nooit iemand gezonder van geworden.

- 1p **22** Wat is het belangrijkste doel van de eerste alinea?
- A de opbouw van de tekst aangeven
  - B een belangrijk persoon uit de tekst voorstellen
  - C een grappig voorval geven om de aandacht te trekken
  - D het onderwerp van de tekst aankondigen
- 1p **23** Welk kopje geeft het beste de inhoud van alinea 4 weer?
- A Bloedvaten
  - B Cacao
  - C Flavanolen
  - D Sterfte
- 1p **24** De titel van de tekst „Chocolade is gezond” is niet helemaal waar. In welke alinea wordt dat het beste duidelijk gemaakt?
- A alinea 2
  - B alinea 3
  - C alinea 4
  - D alinea 5
- 1p **25** Welke zin geeft het beste de hoofdgedachte van de tekst weer?
- A Er is onderzoek gedaan naar de leefgewoonten van oudere mensen.
  - B Er moet meer onderzoek worden gedaan naar de werking van flavanolen.
  - C Vijftien jaar lang tien gram chocolade per dag eten werkt gunstig voor hart en bloedvaten.
  - D Wie oud wil worden, moet in ieder geval elke dag veel chocolade eten.
- 1p **26** De laatste alinea van een tekst kan verschillende bedoelingen hebben:
- 1 een nieuw gegeven aan de tekst toevoegen
  - 2 de tekst afsluiten met een grapje
  - 3 een uitkomst van het onderzoek geven
  - 4 een waarschuwing geven

Welke bedoeling heeft de laatste alinea van deze tekst?

- A alleen 1
- B alleen 1 en 2
- C alleen 2 en 3
- D alleen 1 en 4

Wel 'ns een ananas met lusteloosheid gezien?

Nee dus. Want een ananas zit boordevol vitamine C. Een vitamine die essentieel is voor het op peil houden van je weerstand. Beslist iets om over na te denken wanneer je al een tijdje aan het kwakkelen bent. Of als je al bij het eerste vleugje virus begint te snotteren en te snuiven. Kortom, zo'n frisse sappige ananas zorgt voor de nodige bescherming. Net als bijvoorbeeld sinaasappels, aardbeien, selderij, prei en peultjes. Eet daarom twee ons groenten en twee keer fruit per dag. En kijk zeker even op **www.groentenefruit.nl** om te zien wat deze goede gewoonte nog meer voor je kan doen.

Lekker in je vel met groenten en fruit.

CAMPAGNE GEFINANCIERD MET STEUN
VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAP

AGF Promotie Nederland

- 2p **27** Geef van onderstaande uitspraken aan of ze juist of onjuist zijn.
- 1 De afbeelding van de 'lusteloze ananas' is vooral een aandachtstrekker.
  - 2 De vraag „Wel 'ns een ananas met lusteloosheid gezien?” is niet bedoeld als vraag, maar als aandachtstrekker.
  - 3 De afgebeelde ananas maakt de advertentietekst overbodig.
  - 4 De afgebeelde ananas laat zien hoe een te lang bewaarde ananas er uitziet.

- 1p **28** Teksten kunnen geschreven zijn met verschillende doelen, waaronder
- 1 informeren
  - 2 overtuigen
  - 3 amuseren
  - 4 tot handelen aanzetten

Welk(e) doel(en) heeft deze advertentie?

- A alleen 1
- B alleen 1 en 3
- C alleen 1, 2 en 4
- D 1, 2, 3 en 4

Schrijfofdracht

In dit examen Nederlands ga je een e-mail schrijven. De opdracht geeft aan wat de bedoeling is.

Schrijfofdracht Koekfabrikant

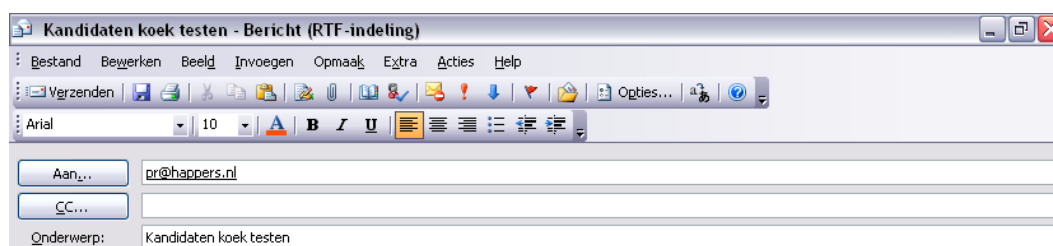
In een tijdschrift heb je een artikel gelezen waarin een bekende koekfabrikant op zoek is naar mensen die zijn nieuwe, gezonde koeken willen testen.

Dat lijkt je wel wat. Het zou leuk zijn als jij met je vriend(in) een dag mag komen proeven. Je wilt graag weten of jullie met zijn tweeën mee mogen doen aan deze actie.

Omdat jullie in juni klaar zijn met jullie examens, zou het mooi uitkomen als jullie dan in de maand juli mogen komen testen. Misschien is het ook handig als zij de tijd door kunnen geven waarop jullie aanwezig moeten zijn.

Jullie willen graag met de trein komen en daarom wil je vragen of ze jou een routebeschrijving naar de fabriek kunnen sturen.

Je besluit om een e-mail te schrijven naar pr@happers.nl om al jouw vragen te stellen.

12p **29** Schrijf een keurige e-mail naar de afdeling Public Relations; die regelt de organisatie van de testteams voor de koekfabrikant.

Neem in je tekst de volgende onderdelen op:

- stel je voor;
- noem de aanleiding voor deze e-mail;
- vraag naar de mogelijkheid om deel te nemen aan een testteam;
- vraag of je vriend(in) ook mee mag doen;
- geef voorkeurstijd en -maand aan;
- doe het verzoek om een routebeschrijving naar het bedrijf;
- vermeld je eigen adres;
- vergeet het bedankje voor de medewerking niet.

Let erop dat je alles vermeldt. Je hoeft je niet te houden aan de hierboven opgegeven volgorde.

De teksten die voor dit examen gebruikt zijn, zijn bewerkt om ze geschikt te maken voor het examen. Dit is gebeurd met respect voor de opvattingen van de auteur(s). Wie kennis wil nemen van de oorspronkelijke tekst(en), raadplege de vermelde bronnen.

De Cevo is verantwoordelijk voor vorm en inhoud van dit examen.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.